

Samenvatting

Op 24 mei 2022 heeft het college ingestemd met het voorstel om te komen tot invoering van een taakgerichte uitvoeringsvariant voor de dienstverlening begeleiding in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit voorstel beperkte zich tot het kalenderjaar 2022 en markeerde het startmoment van de ontwikkelagenda (mede) gericht op voortzetting na 2022. Inmiddels hebben de opdrachtgevende gemeenten en de betreffende aanbieders een principeakkoord over het meerjarig perspectief van de opdracht. De afspraken betreffen een gewijzigde toegangsroute en een financieel kader voor de kalenderjaren 2023 en 2024. Na vaststelling door het college dient het voorstel door partijen bekrachtigd te worden middels ondertekening van het addendum 'strategisch partnerschap begeleiding Wmo 2022-2024'.

Beslispunten

1. Vaststellen van het voorstel gericht op het continueren van de taakgerichte uitvoeringsvariant voor de dienstverlening begeleiding in het kader van de wet maatschappelijke ondersteuning.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 29 november 2022:

Conform.

1. Aanleiding

Op 21 september 2021 heeft het college ingestemd met de inkoopstrategie voor de opdrachten begeleiding individueel (BGI) en begeleiding groep (BGG) in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning.¹

De invoering van deze inkoopstrategie verloopt gefaseerd.

Fase 1: de selectie van partijen

De opdrachten zijn op 16 december 2021 definitief gegund. In totaal zijn er in de regio Maastricht - Heuvelland vierentwintig zorgaanbieders gecontracteerd, twintig voor BGI (was honderdelf) en elf voor BGG (was achtenzeventig). Het aantal partijen is daarmee fors teruggebracht. Fase 1 van de herijkingsopdracht is daarmee gerealiseerd.

Fase 2: strategisch partnerschap 2022

De gunning creëert voor de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul de mogelijkheid om met een aantal van de gegunde partijen een taakgerichte uitvoeringsvariant overeen te komen. Om van een taakgerichte uitvoeringsvariant te spreken, is het nodig de cliëntgebonden bekostiging bij deze aanbieders los te laten en hun (meer) ruimte te bieden om 'te doen wat nodig is'. Dit vraagt om een uitwerking van het financieel kader en de werkwijze inzake de preferred supplier status. Daarmee is er sprake van nieuwe verhoudingen tussen de gemeente en aanbieders. Het concrete voorstel hiervoor is op 24 mei 2022 door het college vastgesteld.

Fase 3: Meerjarige afspraken 2023-2024

Afgelopen maanden hebben gemeenten en de strategische partners samen gewerkt aan de (verdere) ontwikkeling van de inrichtingsvraagstukken gericht op een structurele voortzetting van het strategisch partnerschap. De focus hierbij lag met name op een nieuwe inrichting van de toegang tot de dienstverlening en de meerjarige bekostiging. In onderhavig collegievoorstel wordt het college gevraagd te besluiten over het vervolg van het strategisch partnerschap.²

2. Context

- De Wet maatschappelijke ondersteuning
- Sociale visie Maastricht 2040
- De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning 2021

¹ *Collegenota inkoopstrategie Wmo begeleiding 2022 e.v. (nr.2021.26200)*

² *De colleges van de deelnemende gemeenten nemen ieder hun eigen besluit.*

- Het Besluit maatschappelijke ondersteuning 2019
- Programmabegroting 2023
- Uitvoeringsplan duurzaam sociaal domein
- Coalitieakkoord 2022-2026 Maastricht, stad van verbondenheid

3. Gewenste situatie

Het delen van verantwoordelijkheden en risico's met (een beperkt aantal) aanbieders draagt bij aan het realiseren van een toekomstbestendige inrichting en uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning binnen de gestelde inhoudelijke en financiële kaders.

Een lumpsumbekostiging, die volumeonafhankelijk is, leidt tot het ontstaan van gezamenlijke belangen, verantwoordelijkheden en doelen met zorgaanbieders en vormt een sterke(re) basis voor een doorontwikkeling van het ondersteuningsaanbod. Het biedt partijen meer ruimte en flexibiliteit en vraagt doorgaans minder bureaucratie dan cliëntgebonden financieringsmodellen. De lumpsum prikkelt aanbieders tot kostenbesparingen en zorgt ervoor dat gemeenten kunnen meeprofiteren in de behaalde doelmatigheidswinst.³

Een taakgerichte uitvoeringsvariant impliceert dat gemeenten de regie op individueel niveau overlaten aan de strategische partners. Daarmee ontstaat de gewenste ruimte en de flexibiliteit om de zorgverlening mee te laten bewegen met de zorgbehoefte van de burger. Het creëert de condities voor het adagium 'juiste zorg op de juiste plaats'.

In 2022 is dit concreet gemaakt door de indeling naar cliëntprofielen - zorgzwaarte en omvang – los te laten. Vanaf 2023 maken we hierin een volgende stap door de toegang tot de dienstverlening over te dragen aan de strategische partners en dit inhoudelijk anders vorm te geven (zie proces toegang 2.0)

Proces toegang begeleiding 2.0 (2023 e.v.)

Inwoners met regieproblemen zitten doorgaans met ondersteuningsvragen die zich uitstrekken over verschillende leefgebieden. Het bieden van passende ondersteuning vraagt met name in deze

³ *Kostenbesparingen zijn vooral te behalen door terugdringing van zorgvolume. Belangrijk hierbij is te bewaken de reductie in zorgvolume niet wordt bereikt door kwaliteitsverlies of afwenteling van (dure) cliënten. Borging van de kwaliteit vindt o.a. plaats door periodieke controles en door meting van de prestatievelden cliëntervaring en consulentervaring.*

situaties om een goede analyse (foto). Passende ondersteuning begint bij de inwoner zelf, zijn netwerk en (bestaande) voorzieningen en faciliteiten in de wijk.

Om beter aan te sluiten op deze individuele context willen we meer ruimte creëren om deze te doorgronden en aan te spreken. Concreet: de strategische partners starten direct na de melding met begeleiding. De focus hiervan ligt in alle gevallen op (herstel van) zelf- en samenredzaamheid; de eigen (veer)kracht van mensen en het beter benutten van hun sociaal netwerk en/of –omgeving staat hierbij centraal. Deze periode duurt (maximaal) dertien weken en is beschikkingsvrij. Het vervangt het gemeentelijk onderzoek. De strategische partners staan in voor de uitvoering. De inwoner is gedurende deze periode geen eigen bijdrage verschuldigd. Het resultaat hiervan kan tweërlei zijn; de ervaren problemen zijn opgelost of niet (deels). In het laatste geval vraagt het probleem van de inwoner om een vervolgaanpak. De aanbieder levert dan een plan van aanpak op met o.a. de doelen en de te verwachte duur van de begeleiding. In situaties dat naar voren komt dat cliënt beter geholpen is met een vervolgaanpak bij een andere aanbieder maakt dit onderdeel uit van het advies.

De beoogde resultaten zijn de volgende⁴.

- Cliënten worden sneller geholpen, onderzoek en ondersteuning lopen gelijk op;
- De focus ligt direct bij melding op de oplossing en niet op het vaststellen van de aanspraken van de cliënt;
- Beter zicht in de problematiek en de mogelijkheden van de cliënt en zijn omgeving;
- Vermindering bureaucratie;
- Minder overdrachtmomenten;
- Minder uitvoeringskosten;
- Minder instroom, snellere doorstroom, meer uitstroom.
- Levert belangrijke bijdrage voor gerichte doorontwikkeling van sociale basis

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Op de opdrachten is de social return bepaling van toepassing. De dienstverlening begeleiding individueel en begeleiding groep behoort niet tot de productclusters waar overige maatschappelijk verantwoord inkopen voorwaarden en de CO2 prestatieladder op van toepassing zijn.⁵

⁴ *De werking van het strategisch partnerschap – inhoudelijk en financieel - wordt gedurende de contractperiode nauwgezet opgevolgd op basis van ervaringsgegevens (Plan, Do, Check, Act) en prestatiemeting.*

⁵ <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/productgroepen-en-mvi-criteria> / <https://www.skao.nl/nl/aanbesteden-met-de-ladder-handige-links>

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Het (verder) loslaten van de individuele regie heeft gevolgen voor de personele capaciteit en de organisatie van de toegang vanaf medio 2023. Uitgangspunt is dat het gemeentelijk onderzoek wordt verlegd naar aanbieders. Op basis van het aantal meldingen begeleiding in de afgelopen 12 maanden (572), de gemeentelijke normtijd voor een onderzoeksproces (6 uur), de normering van de netto beschikbare productieve uren per Fte (1330 uur) is de impact op de gemeentelijke formatie 2,58 Fte. Financieel leidt dit – vanaf medio 2023 - tot een structurele besparing op de uitvoeringskosten van € 197.452⁶ Vanaf 2024 wordt deze besparing op de uitvoeringskosten verwerkt in de (meerjarige) begroting.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

De gegevensuitwisseling binnen de nieuwe opdracht vindt (ongewijzigd) plaats via het berichtenverkeer en gebruikmakend van de bestaande automatisering.

8. Financiën

In fase 2 van de invoering van de inkoopstrategie Wmo begeleiding zijn partijen een financieel kader overeengekomen voor het kalenderjaar 2022. Thans wordt dit uitgebreid naar de jaren 2023 en 2024. Daarmee maken we afspraken voor de eerste contractperiode.

Het financieel kader

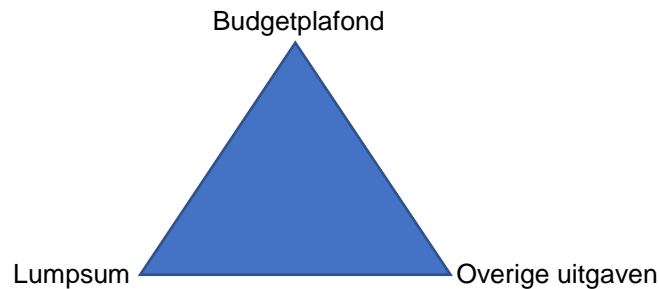
In het financieel kader worden de lumpsum (per aanbieder), het budgetplafond⁷ en de overige uitgaven aan de dienstverlening begeleiding per kalenderjaar in onderlinge samenhang gebracht.

⁶ Loonkosten op basis van schaal 9, anciënniteit 10 (prijspeil 2022) conform begroting personeelsbudget.

⁷ De term budgetplafond wordt ook gebruikt voor de gemeente brede taakstelling. Daar waar dit bedoeld wordt, wordt dit expliciet aangegeven.

Met onderstaande driehoek wordt de onderlinge samenhang van het budgettair kader geïllustreerd.

Het financieel kader creëert gezamenlijke belangen en verantwoordelijkheden tussen gemeente en aanbieders. Het stimuleert doelmatige inzet en draagt bij aan de inhoudelijke verbinding van de maatschappelijke ondersteuning.

Het **budgetplafond** is een overeengekomen referentiepunt waarbinnen de totaaluitgaven moeten blijven. Gemeente en strategische partners sturen voortaan samen op de beheersing van de kosten binnen dit kader. Het budgetplafond 2022 is eerder door het college vastgesteld ter hoogte van de totale omzet begeleiding 2021 minus taakstelling van 7,5% (na indexering). Thans wordt voorgesteld dit bedrag te bevriezen voor de jaren 2023 en 2024 (behoudens indexering).

De **lumpsum** is een cliënt- en volume ongebonden bedrag per kalenderjaar. De strategische partners ontvangen voor 2022 een lumpsum ter hoogte van hun omzet 2021 met een taakstelling van 7,5% (na indexering)⁸.

De voorgestelde ontwikkeling van de lumpsum voor 2023 en 2024 is als volgt.

Bij overschrijding van het budgetplafond – de lumpsum en de overige uitgaven opgeteld zijn dan hoger dan het budgetplafond - vindt er nacalculatie van het betreffende kalenderjaar plaats. Voor 2022 is afgesproken dat het bedrag van de overschrijding gelijkelijk wordt verdeeld tussen de gemeente en de strategische partners, vanaf 2023 dragen aanbieders hier 70% van het risico.

⁸ Door de gestegen (loon)kosten en de noodzakelijke vertaling hiervan in de tarieven (+ 3,87%) is de procentuele daling ten opzichte van de absolute uitgaven 2021 lager (+ 3,87% - 7,5%). De korting van 7,5% op de lumpsum en het budgetplafond wordt met andere woorden toegepast op het prijsniveau 2022.

Bij onderbenutting van het budgetplafond wordt het bedrag van de onderbenutting toegevoegd aan de lumpsum van het daaropvolgend jaar. Deze afspraak stimuleert aanbieders cliënten waar mogelijk op te pakken in de lumpsum. De preferred supplier status van de strategische partners faciliteert dit proces. Clientaantallen verschuiven via de nieuwe instroom naar de strategische partners waardoor de overige uitgaven dalen. De eventuele onderbenutting die dit oplevert, kan zorgen voor een terugkerend voordeel voor de gemeente. Bij beëindiging of na afloop van de overeenkomst bestaat voor de strategische partners geen aanspraak op (een deel van) het bedrag van de onderbenutting in het laatste contractjaar.

Afspraken in het perspectief van de meerjarige begrotingsposten

Bij de meerjarige prognose wordt – gedurende de eerste contractperiode - rekening gehouden met een realisatie conform het budgetplafond. Doorvertaling hiervan in de meerjarige begroting vanaf 2023 heeft inmiddels plaatsgevonden mede in directe relatie tot de invulling van de Wmo brede taakstelling ‘budgetplafonds Wmo’.⁹

	Omschrijving	I/S	2022	2023	2024
Kosten conform collegevoorstel	Budgetplafond	S	11.348	11.881	11.881
	Begeleiding individueel (incl. index 2023)				
	Budgetplafond Begeleiding Groep (incl. index 2023)	S	4.107	4.300	4.300
	Onderuitputting op de budgetplafonds in 2022 ¹⁰	I	-379		
	Totaal kosten		15.076	16.182	16.182
Dekking conform begroting	Individuele begeleiding	S	15.427	11.569	11.555
	Groepsbegeleiding	S	4.418	4.171	4.171
	Verwachte indexering begroting 2023 5%	S		787	786

⁹ Budgetplafonds Wmo: oplopende taakstelling op de uitgaven Wmo; € 1.500K (2022), € 3.000K (2023) en € 4.700K (vanaf 2024). De budgetplafonds kunnen – aldus de (pre)begroting 2021 - worden gerealiseerd via budgetplafonds, lumpsumfinanciering en/of strenger indiceren.

¹⁰ Bij de dienstverlening begeleiding individueel tekent zich thans een bijkomend incidenteel voordeel af van € 379K.

	Totaal dekking	S	19.845	16.527	16.512
Extra ontwikkelingen	Vrijval formatie toegang	S		99	197
	Totaal extra ontwikkelingen	S		99	197
Saldo	Dekking plus extra's minus kosten		4.769	444	527
Bestemmingen van de saldi	Berap gemeld voordeel	I	4.769		
	Formatie toegang eerst afwegen binnen budgettaire kader Sociaal Domein	S		99	197
	Verschil begroting budgetplafond eerst afwegen binnen budgettaire kader Sociaal Domein	S		345	330
Resterend	Saldo minus "bestemmingen"		0	0	0

9. Aanbestedingen

De beoogd strategisch partners zijn geselecteerd aan de hand van een Europese procedure voor Sociale en Andere Specifieke diensten (SAS). Het maken van nadere afspraken over het strategisch partnerschap is in de onderliggende opdracht expliciet aangekondigd. Dit geldt in het bijzonder voor de lumpsumfinanciering in combinatie met de preferred supplier status.

10. Participatie tot heden

Het onderhavig collegevoorstel is tot stand gekomen op basis van een gezamenlijk ontwikkeltraject met de strategische partners. Alle strategische partners hebben op dit moment ingestemd met het voorliggend conceptvoorstel zowel inhoudelijk – de wijziging van de toegang – als financieel – het budgetplafond, de lumpsum en de lumpsum per aanbieder. Het betreft vooralsnog een principe besluit (niet bindend, wel richtinggevend).

11. Voorstel

1. Vaststellen van het voorstel gericht op het continueren van de taakgerichte uitvoeringsvariant voor de dienstverlening begeleiding in het kader van de wet maatschappelijke ondersteuning.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na vaststelling door het college worden de afspraken vertaald in een addendum en ter accordering aan de betrokken partijen voorgelegd. Na instemming worden de afspraken doorgevoerd in de gemeentelijke uitvoering en start de ontwikkelagenda. Daarin wordt de uitvoering van het strategisch partnerschap gemonitord en gaan we – mede op basis hiervan - aan de slag met de verdere doorontwikkeling (Plan, Do, Check, Act).